

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
4. AVGUST
1989
Letnik XLIV.
Štev. 57 (2480)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Milijoni za delovna mesta

Medtem ko se deželni glavar Haider preko deželne tiskovne službe hvali, da je podpredsednik ameriškega podjetja General Electric Cerruti poslal zahvalno pismo za „prisrčen sprejem“ ob nedavnem ogledu morebitnih lokacij za novo podjetje, ki bi proizvajalo luči, pa prihaja v javnost vedno več vesti o tem, koliko bi taka naselitev podjetja stala. General Electric, sedmo največje podjetje na svetu, ki poleg tega bistveni del svojega prometa ustvarja z oboroževalno industrijo, zahteva, da bi morala Koroška ali Avstrija za naselitev, s katero bi menda odpri 500 delovnih mest, prispevati kar 382 milijonov šilingov subvencije.

Ob tem preseneča vnema koroških politikov, ki so vsako delovno mesto v tem podjetju dejansko pripravljene podpreti s prispevkom do 629.000 šilingov. To bi bila daleč najvišja podpora, ki jo je v Avstriji kdajkoli dobila kaka firma, saj je doslej največ prispevala Štajerska (200.000 šilingov za delovno mesto), ko je ukinila celo vrsto podržavljenih podjetij v zgornjem delu te dežele. Poleg tega pa tudi ob tako visokih prispevkih še ni jasno, ali bo GE sploh postavil podjetje na Koroškem. Domačim podjetjem pa politiki niti v najmanjši meri niso pripravljene pomagati...

Slika: Schepul

Delovna mesta na Rebrci: priziv Obirja do 8. avgusta

Prebivalce doline Bele še vedno vznemirja odlok deželne vlade, po katerem bi morala Tovarna celuloze Obir na Rebrci takoj prenehati s proizvodnjo celuloze. Kot smo že poročali, je proti temu odloku možen priziv na zvezno ministrstvo za kmetijstvo, ki mora o njem odločiti v roku šestih mesecev.

Poslovodstvo Obirja je v tej situaciji zaprosilo strokovnjake s pravnega, biološkega in tehničnega področja, da izdelajo argumentacijo za pri-

ziv, ki ga mora Obir odposlati na Dunaj najkasneje 8. avgusta. S tem strokovnim prizivom pa poslovodstvo Obirja pričakuje, da bo pri zveznem ministrstvu uspelo, in tako zagotovilo nadaljnje obratovanje in ohranilo delovna mesta na Rebrci.

Za obstoj in za realizacijo predloženega projekta za ekološko sanacijo in razvoj tovarne pa se zavzemata tudi novi delavski svet Obirja in vrsta lokalnih politikov. Kot nov faktor pa zdaj nastopa-

jajo tudi ženske iz Železne Kaple in Žitare vasi, ki od deželne vlade zahtevajo, da svoj sklep umakne in podpre prizadevanja za ohranitev in sanacijo tovarne.

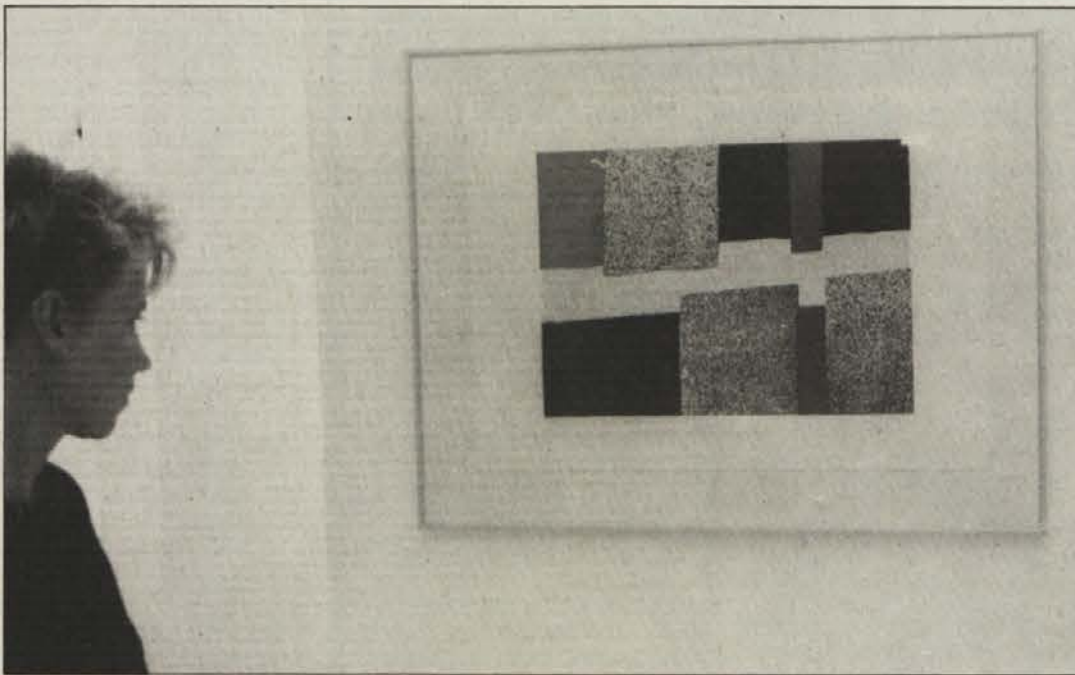
Medtem ko se torej poslovodstvo in krajevni faktorji prizadevajo za ohranitev tovarne, so deželni politiki očitno trdno odločeni izpeljati zaprtje. Zato se sestajajo na posebnih posvetih, na katerih naj bi se dogovorili za neke vrste socialni paket. Značilno pa je, da na te raz-

govore niso povabili zastopnikov zaposlenih v Obirju, temveč še naprej napadajo poslovodstvo tovarne: „Wieser se izmika odgovornosti.“

Poslovodstvo je te očitke zavrnilo in poudarilo, da se je Wieser prav v tem času pogajal o nadaljnjem obstoju podjetja. Hkrati pa je tudi najavilo, da bo v primeru zavrnitve priziva v sodelovanju z delavci predložilo svojo zahtevo po socialnem nadomestilu, ki bo upoštevala vsa službenopravna določila.

PREBERITE

- 2 Predstavljamo brošuro „Das Jahr danach“
- 3 Mednarodni obzornik
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 4 Teden mladih umetnikov na Rebrci
- 5 Koroška v zrcalu
- 6 Vestnikov roman
- 7 Te dni na televiziji in v radiu
- 8 Slovenski vestnik-vseposvoda: tokrat pri jezu v Malti
- 8 Šah: Kovač najboljši slovenski šahist

Med likovnimi razstavami, ki v tem poletju potekajo v raznih galerijah po Koroškem, ne kaže prezreti skupinske razstave v Galeriji 61, v celovski Kolodvorski ulici, ki jo vodi inž. arh. Rudolf

Nitsch. Razstavljena so dela umetnikov iz prostora Alpe-Jadran. Izbor je sicer ozek, a reprezentativen. Tako med slikami najdemo tudi delo tržaškega grafika Lojzeta Spacala (na naši sliki) in Klav-

dija Palčiča, iz Slovenije Mušiča in Šuteja, med Avstrijci pa Köchla, Koliga, Hokeja, Vavro in Frohnerja. Dela so tudi naprodaj, razstava pa je odprta do 24. avgusta.

Politična pripadnost?

Čeprav so stranke napovedale konec politike „strankarskih knjižic“, najnovejši primer iz deželne šolskega sveta kaže na to, da od te politike ne odstopajo. Tako je prišlo do spora, ker je poslovodni predsednik Reinprecht hotel kar sam odločiti, kateri profesorji bodo na novo sprejeti na Pedagoško akademijo oziroma katerim bodo podaljšali pogodbe. Očitno je vse to potekalo v soglasju z deželnim glavarjem, saj je že na pripravljalenem razgovoru – brez kakršnekoli utemeljitve – prisostvoval strankarski funkcionar FPÖ. Reinprechtov namestnik Würschl (SPÖ) je tako postopanje označil za nevzdržno, saj bi o namestitvah predavateljev na Pedagoški akademiji moral odločati kuratorij Pedagoške akademije.

KOMENTAR

IGORJA SCHELLANDRA

SLAB DAN ALI
SLABO VREME?

Namesto uvoda: „*Od dajo 'Dober dan, Koroška' pozdravljajo vsi. To pa je tudi edino, o čemer so si ljudje enotni. Najbolj pogoste kritične pripombe? Oddaja naj bi bila preveč pridna, prenedolžna, premalo kontroverzna, izogiba se kočljivih tem – torej samocenzura namesto aktualnosti.*“ (Kärntner Monat, štev. 6, julij-avgust).

Slovenski vestnik je pred dobrim mesecem in pol objavil prvo objektivno oceno manjšinskih in zdonskih televizijskih oddaj – novosti v nedeljskem sporedu ORF, ki smo se je že kar navadili. Takratno poročilo je izzvalo nekoliko užaljeno reakcijo vodje slovenskega sporeda, saj ocena (in zlasti primerjava koroških oddaj s hrvaškimi) ni skrivala, da je o prvih korakih in dosežkih mlade oddaje mogoče soditi drugače, kot to ocenjujejo tisti, ki jo ustvarjajo. To naj bi bilo kajpada samoumevno.

Razglabljanje o tem, ali imajo novinarski kolegi kdaj slab dan ali ne, žal ni ustrezen odziv na kritične vsebinske pripombe. Prav tako pa tudi ne ustvarjanje dezinformacije, češ sodelavec Vestnika je oddajo že vnaprej ožigosil za folkloristično. Morda naj bi se novinarji v bodoče omejili kar na polemike o osebnem počutju in vremenskih razmerah?!

Prispevek „100 dni Dober dan, Koroška“, ki je bil pred nedavnim objavljen v koroškem magazinu „Kärntner Monat“ se prav tako ni omejil na poročanje o dobri volji ORF in pozitivnih odzivih. Z nekaj ponosa lahko ugotovimo, da z našo oddajo manjšinskih oddaj nismo udarili v prazno – poročilo kritičnega koroškega magazina podaja celo ostrejšo in bolj konsekvantno recenzijo, kot smo tega vajeni v naših, s kulturnopolitičnimi hvalospevi in novinarskimi (?) stereotipi včasih kar preveč prepojenih slovenskih listih.

V tem smislu pojmujejo tak prispevek kot pobudo. Upamo, da ne samo mi!

Vznemirljiva „črna lista“ poslanca...

Komaj se javnost navadi, da je neki politik vpleten v določeno afero, škandal, že se pojavi naslednji primer. Še posebej presenečeni so bili pisci pisem bralcev ali letakov, ki so lepega dne v časopisu videli podatke o sebi, o svojem političnem zadržanju, o svojih sorodnikih itd. Mediji so namreč ponatisnili „črno listo“, ki jo je sestavil deželni poslanec SPÖ in predsednik obratnega sveta Kelag Helmut Schatzmayr.

Jasno, da je bila ogorčenost samo še večja, ko se je prvi zagovor poslanca („Listo sem uporabljal le osebne name“ izkazal za neresničnega: ugotovilo se je, da je „črna lista“ posredoval tudi prejšnjemu deželnemu glavarju Wagnerju, kar pomeni, da bi bila lahko osnovna za nekatere odločitve. Niti ni pomembno, ali so na osnovi te liste dejansko že oškodovali koga od „zaznamovancev“, zadostuje, da je deželni

poslanec očitno vohunil za temi osebami. In prav zato so zastopniki komiteja „zaznamovanih“ napovedali, da bodo iskali pravico po civilnopravni poti in Schatzmayra tožili: „Prikrajšal nas je za ustavno pravico do svobodnega izražanja mnenja!“

Protesti proti takemu ravnanju poslanca SPÖ so se v zadnjih dneh močno okrepili in celo iz vrst mlade SPÖ izzveneli v zahtevi po njegovem odstopu. Toda deželni prezidij SPÖ je Schatzmayra zagovarjal vse do srede, ko je deželni predsednik SPÖ Ambrozy dejal, da je „Schatzmayr to svoje evidentiranje opravljal kot predsednik obratnega sveta Kelag, ne pa kot član SPÖ.“ – No, slabšega „zagovora“ ni bilo pričakovati. In očitno je tudi znotraj SPÖ prevladalo mnenje, da je tak poslanec nevzdržen. Schatzmayr je namreč „sam“ ponudil svoj odstop.

-ma

Ostre obsodbe
Kapellarijevih izjav

Krški škof Egon Kapellari je v intervjuju za „profil“ menil, da je „avstrijska proizvodnja vojaškega orožja le stvarno vprašanje in da je v moralnem oziru nepomembna.“ Zaradi tega je bil deležen hudih kritik tako iz političnih kakor tudi iz vrst katoliških organizacij. Deželni tajnik Zelene alternative Hubert Budai pa je Kapellarijeve izjave zavrnil z ugotovitvijo, „da vsaj po dogodkih v

zvezi z afero Noricum tem vprašanjem nihče ne more odrekat tudi moralne pomembnosti.“

Problematika proizvodnje orožja in ubijanja ljudi z njim tudi ni „novejši problem“, je dejal Budai, ki je predstavnik cerkve osumil, da se le izogibajo jasnim izjavam, spomnil pa je na dejstvo, da ima „blagoslovljanje orožja že dolgo tradicijo“.

TRIBUNA BRALCEV

Odprito pismo zvezni „Mladi ÖVP“

Dragi prijatelji!

V zadnjih tednih z ogorčenjem in zaskrbljenostjo spremljamo protislovensko razpoloženje ravnanje in izjave dr. Jörga Haiderja, koroškega deželnega glavarja in prvega moža avstrijske svobodnjaške stranke, s katero je koroška ÖVP v koaliciji.

Posebej nas vznemirja oživljanje psevdoznanstvenih in nezdovinskih teorij o obstoju t. i. „vindišarjev“ in „vindišarskega jezika“ oz. dialekta, Haiderjevi pritiski na univerzitetno inteligenco in pisanje svobodnjaškega „Grenzlandjahrbucha“. Skrbijo nas tudi politični pritiski, ki jih dr. Jörg Haider izvaja v zvezi z zaprtjem tovarne celuloze „Obir“, kar ruši ekonomsko varnost tam živečih prebivalcev, posebej Slovencev.

Slovenci na Koroškem so zgodovinsko izpričano več kot tisočletno dejstvo in zato ob nemškem narodu del avtohtonega prebivalstva. Podoba Koroške, ki so jo skupaj oblikovali Nemci in Slovenci, bo ostala zvesta evropskemu civilizacijskemu

izročilu le, če bo avstrijska država priznala slovenski manjšini vse pravice, ki izhajajo zlasti iz 7. člena Avstrijske državne pogodbe in drugih mednarodnih obveznosti, ki jih je avstrijska republika dolžna spoštovati.

Ko izražamo naš protest proti vladni izjavi dr. Jörga Haiderja in zahtevamo, da Republika Avstrija ter koroška deželna vlada spoštujeta pravice koroških Slovencev, izhajajo iz krščanskega etosa – temelja, ki je skupen ÖVP in Slovenskemu krščanskemu socialnemu gibanju, katerega del je tudi Akademski klub.

Akademski klub od svoje prijateljske organizacije Junge ÖVP pričakuje, da se bo distancirala od spornih izjav dr. Jörga Haiderja in zavzela pozitivno stališče do vprašanj slovenske manjšine v Republiki Avstriji. S spoštovanjem,

Leon Marc
Peter Reberc

V Evropski skupnosti so uvedli že nad 40 različnih modelov dvojezičnega pouka, ki bi si jih avstrijski šolski politiki lahko vzeli za zgled. Toda Avstrija, ki toliko govori o evropski zrelosti, se v izobraževalni politiki v resnici ne prizadeva, da bi dosegla evropsko raven. Med drugim to potrjuje tudi njena manjšinska šolska politika na Koroškem.

To je le ena izmed številnih misli, ki jih lahko najdemo v prispevkih in dokumentih, zbranih v brošuri „Das Jahr danach“. 180 strani obsežna zbirka, ki jo je v nemščini izdalo Strokovno združenje pedagoških delavcev, vsebuje namreč kritične članke o stvarnosti ljudskega šolstva na dvojezičnem področju južne Koroške leto dni po sprejetju novega koroškega manjšinskošolskega zakona, ki ga običajno imenujemo ločevalni model.

Brošura, ki jo je uredniško pripravil dr. Teodor Domej, v veliki meri izpolnjuje nalogo „slabe vesti“ znotraj slovenske narodne skupnosti; vsem tistim, ki pa uradnim trditvam, da uredničevanje modela poteka brezhibno in zadovoljivo, ne verjamejo, pa nudi vrsto konkretnih dejstev in ugotovitev za nadaljnji kritični odnos do ponemčevalne šolske politike.

Ločevalni zakon potisk

Teodor Domej v uvodu brošure ugotavlja, da je sprejetje novega manjšinskega šolskega zakona 8. junija 1988 že četrta sprememba osnovnega šolstva na narodnostno mešanem ozemlju Koroške po drugi svetovni vojni.

Za slovensko narodnostno skupnost vseskozi negativni razvoj se je vedno bolj oddaljeval od skupnega obveznega dvojezičnega pouka za vse šolarje do sedanje ureditve, ki učence ločuje po jezikovnih kriterijih. Na cilj nemškonalnih sil, namreč pouk slovensčine še bolj potisniti na raven prostovoljnosti, pa so avtorji opozorili na predstavitvi brošure!

Po enem letu veljavnosti novega zakona še ni mogoče dokončno presojati, pač pa naj prispevki bralcu omogočajo, da si sam ustvari svojo sliko, je rečeno v uvodu.

V prvem prispevku Teodor Domej opisuje povojni razvoj do sedanje ločene šole (pod skupno streho). Pri tem med drugim ugotavlja, da šolski modeli, ki ločujejo po jeziku, v nekaterih državah vsekakor prispevajo k družbeni emancipaciji manjšine. Ni pa dvoma, da ločeni šolski sistem na Koroškem Slovence vedno bolj potiska na obrobje družbe. Številni koroški Slovenci so vsa minula desetletja ostajali analfabeti v svojem materinem jeziku. To deloma velja tudi za obdobje obveznega dvojezičnega pouka, ki so ga ovirale protimanjšinske sile na Koroškem. Sploh pa je bilo manjšinsko šolstvo vseskozi kristalizacijska točka za organizacijsko formiranje nemškonalnih sil na Koroškem. Že v času, ko so s pomočjo etabliranih strank odpravljali obvezen dvojezičen pouk (kar je bilo po oceni Slovencev protustavno), so zahtevale jezikovno ločene šole. Več kot polovica otrok s slovenskim materinim jezikom po letu 1959 ni bilo več prijavljenih k dvojezičnemu pouku. Asimilacija, ki je sledila tej ureditvi, je povzročila močno nazadovanje znanja slovensčine pri otrocih, ki so bili prijavljeni k dvojezičnemu pouku.

Kljub temu pa je delež prijavljenih otrok v sedemdesetih in osemdesetih letih rahlo naraščal. To je bil eden izmed povodov, da so nemškonalne sile ponovno zahtevale spremembo šolske ureditve na jezikovno mešanem ozemlju Koroške, tokrat pod geslom ločevanja in „enakega pouka, kot drugje po Avstriji“.

Čeprav je znano, da je do koroških Slovencev nestrpna le približno ena tretjina koroškega prebivalstva, se je koroška politika od leta 1983 dalje vse bolj odločala za šolsko ureditev, ki izrinja medsebojno spoznavanje in druženje otrok obeh narodnosti.

Stranke v koroškem deželnem zboru niso upoštevale protestov v Avstriji in v inozemstvu, ignorantsko so zavračale ugovore pedagoških strokovnjakov, omalovaževale reformne predloge za skupen pouk in za pozitivno ovrednotenje jezika manjšine in dvojezičnosti, ovirale delo zveznih komisij, umestile svojo „koroško pedagoško komisijo“, izdelale predlog, ki so ga z malenkostnimi korekturami (proti štirim glasovom zelenih) sprejeli v avstrijskem parlamentu. S tem je bil sprejet nov asimilacijski šolski koncept, ki ovira in ruši medkulturno sodelovanje na Koroškem.

„O slovenski pozabljenosti“

Dr. Mirko Wakounig se v svojem prispevku ukvarja z dvojnimi razdvajanjem, ki ga je povzročila nova šolska ureditev. Razdvojila ni le šolarje, uspela je razbiti tudi široko gibanje, ki je dolga leta na nadstrankarski osnovi delovalo za ohranitev in izboljšanje dvojezičnega pouka, katerega so se pridruževale številne strokovne institucije. Wakounig kritizira predvsem prilagodljivost dela slovenskega političnega vodstva in šolnikov, ki so podprli Smoljevo glasovanje za novi zakon. S tem je zakonodajalec dobil možnost, da sprejetje zakona utemeljuje z delnim soglasjem koroških Slovencev.

Pred uradom zveznega kanclerja smo svarili pred posledicami novega šolskega zakona.

a Slovence ob družbeni rob

Wakounig pri tem pravi, da to delno soglasje ni le povzročilo delitev Slovencev na „dobre“ in „slabe“, vladajočim strankam predvsem omogoča, da po svojih predstavah oblikujejo novo šolsko ureditev. To je najbolj očitno ob usodi komisije, ki naj bi tri leta spremljala uresničevanje novega zakona. Iz nje izrinjajo strokovnjake in vsiljujejo politike. Wakounig ugotavlja, da imajo zastopniki koroških Slovencev v takšni komisiji le še podrejeno vlogo, v kateri naj bi pritrdilno kimali.

Predvsem pa Wakounig opisuje mehanizem „politične pozabljenosti“, v katerega so se ujeli (tudi slovenski) politiki, ki so sposobni reagirati samo na aktualne politične dogodke. V konkretnem primeru se del slovenskih politikov pač „ni mogel“ več brigati za znanstveno spremljanje in ugotavljanje dolgoročnih posledic ločevalne politike.

Ves ta proces pa je tudi povzročil, da so nekateri slovenski šolski strokovnjaki opustili svoje prejšnje utemeljene

„Skrita in javna protislovja“

Leto dni po sprejetju ločitvenega šolskega zakona raziskovalec šolske realnosti spet in spet naleti na negativne posledice vsiljenega zakona, ki je bil sprejet v vzdušju napeitosti. Tako ugotavlja Teodor Domej, ki je s strani Slovenskega znanstvenega inštituta izvedel anonimno anketiranje mnenja dvojezičnih učiteljev. Povpraševanja, na katero je odgovorilo 44 od 176 učiteljev s kvalifikacijo za dvojezični pouk, so se poslužili zato, ker slovenskim članom zvezne šolske komisije (kljub jasnim določilom poslovnika) niso dovolili obiskati šole in se na njih prepričati o dejanski situaciji.

Iz odgovorov učiteljev je razvidno mnenje, da nova ureditev ni izboljšala političnega vzdušja v deželi, da ni bila sprejeta na osnovi pedagoških argumentov in da je sistem dveh učiteljev v razredu povzročil veliko negotovost. Učitelji navajajo pomanjkljive strokovne priprave, disciplin-

zanimiv in poučen kot tudi poglavje, v katerem mag. Georg Gombos predstavlja dopolnilno izobraževanje skupine dvojezičnih učiteljev in učiteljic na celovski univerzi.

Njihovo sodelovanje z univerzo se je začelo že v času, ko je še marsikdo upal na izboljšanje skupnega dvojezičnega pouka. Sicer je za takšno izobraževanje običajno pristojen zvezni pedagoški inštitut, toda koroški inštitut doslej še ni pokazal pripravljenosti za tovrstno sodelovanje s celovsko univerzo in učitelji (cam).

Izobraževanja se je v zadnjih dveh letih redno udeleževalo 13 udeležencev in udeleženek. Cilj tega je dvigati usposobljenost za delo v skupinah, za metodiko in didaktiko, širjenje znanja preko lastne stroke, razprava o interkulturnem učenju in dolgoročno usposabljanje učiteljev in učiteljic za dopolnilno samoizobraževanje.

Gombos ugotavlja, da so kljub težkim pogojem rezultati že otipljivi. Udeleženci namreč poročajo, da imajo občutek, da se je njihov pouk izboljšal, da imajo sami in z njimi učenci več veselja pri pouku, da se otroci več naučijo. Tudi starši so v posameznih primerih opazili, da učenci na osnovi novih materialov dosegaajo boljši uspeh. Skupina je odločena, da bo z delom nadaljevala.

Brošura tudi še ugotavlja, da na dvojezičnih šolah število ravnateljev s kvalifikacijo za ta tip šole nazaduje in da privlačnost med mladimi učitelji za dvojezično usposobljenost upada.

Odvetnik dr. Sepp Brugger pa z dvema konkretnima primeroma opisuje, kako so šolske oblasti odločale v škodo slovenskih učencev.

Pomemben pa je tudi 100 strani obsegajoč izbor dokumentov o manjšinskošolski debati v koroškem deželnem zboru, odlomkov iz poročila koroškega deželnega šolskega sveta, o poskusu zavreti ločevalne tendence v ljudski šoli Žitara vas, časopisnih člankov in komentarjev.

Vinko Wieser

Theodor Domej (Hrsg.)

Das Jahr danach

Beiträge und Dokumente zum ersten Geltungsjahr des Kärntner Minderheitenschulgesetzes 1988

Mit Beiträgen von:
Sepp Brugger, Theodor Domej,
Georg Gombos und Vladimir Wakounig

Klagenfurt/Linz 1989

Pred kratkim je v Založbi Drava v Celovcu izšla brošura „Das Jahr danach“, ki jo je izdalo Strokovno združenje pedagoških delavcev. Redakcijsko jo je pripravil dr. Teodor Domej, ki je sam napisal tri prispevke, avtorji ostalih pa so Sepp Brugger, Georg Gombos in Vladimir Wakounig. 180 strani obsežna brošura stane 145 šilingov.

argumente proti ločevalni šolski politiki in prevzeli vlogo „šolskih politikov“, ki z argumenti cementirajo posledice ločevanja.

ske probleme, razvrednotenje kvalifikacije dvojezičnih učiteljev idr.

Podroben študij tega poglavja brošure bo prav tako

OBZORNIK

Delničarsko podjetje za magistralo

ZAGREB. – Po petmesečnih pripravah so te dni v Zagrebu podpisali sporazum o ustanovitvi družbenega delničarskega podjetja Jadranska avtocesta in bančnega konzorcija. Podpis je pripravil koordinacijski odbor za spodbujanje in spremljanje priprav za gradnjo jadranske avtoceste, ki so ga ustanovili v začetku leta, vodi pa ga Ante Marković.

Marković je dejal, da bo zaradi dolžnosti, ki jih ima kot predsednik ZIS prepustil vodenje komu drugemu. Direktor novega podjetja je Ante Skataretiko, sedež podjetja pa bo republiški SIS za ceste. V razmeroma kratkem roku so končali študijo o gospodarski upravičenosti dveh tretjin dolžine ceste,

tako da se bodo že lahko začeli pogajati s tujimi vlagatelji. Gre za odsek od Reke do Novega Vinodolskega, od Maslenice preko Zadra, Šibenika in Splita do Blata na Cetini, in od Neuma preko Dubrovnika do Črnogorskega primorja. Študijo o upravičenosti ostalega dela bodo opravili do konca leta.

Glavni urednik AZ

DUNAJ. – Dosedanje osrednje glasilo SPÖ Arbeiterzeitung, ki ga je stranka v stoti obletnici obstoja 'privatizirala' (nova lastnika sta šef dunajske reklamne agencije GKK Hans Schmied in angleški medijski cesar Robert Maxwell), je dobilo novega glavnega urednika. Uredništvo novega, po izjavah lastnikov in urednikov levo-liberalno usmerjenega lista, bo odslej vodil novinar Robert Hochner, ki je bil doslej vodilni urednik pri avstrijski televiziji (vodil je nočno izdajo dnevniških poročil – Zeit im Bild 2). Njegov namestnik bo notranjepolitični urednik AZ Peter Pelinka. Dosedanji glavni urednik Manfred Scheuch bo pri AZ še naprej urejal prilogo 'Thema'.

Večji izvoz

DUNAJ. – Avstrijska zunanjetrgovinska bilanca izkazuje jasen presežek uvoza v primerjavi z izvozom. Ti podatki veljajo za prvo polletje 1989, hkrati pa je narasla tudi vrednost zunanjetrgovinskih poslov. Ta porast pa je pogojen predvsem z zvišanjem cen.

Dvojni „potres“ v Benetkah

BENETKE. Neobičajen potres je v Benetkah povzročil kar dve posledici – škoda na arhitekturi in politični odstop. Vzrok za to je koncert popularne, če ne že legendarne angleške glasbene skupine Pink Floyd, ki ni znana le po prefinjenih elektronskih prijemih pri glasbi in optiki, temveč predvsem tudi po izvrstnih zvočnih kulisah pri svojih nastopih na prostem. Te pa so bile

v juliju ob nastopu v Benetkah tako močne, da so zaradi zvočne frekvence nekatere zgodovinske stavbe mesta v jadranski laguni utrpeli znatno škodo. Ljubitelji rockskupine pa so na zidovih turističnega mesta zapustili svoje nežbrisne barvaste sledove. Materialna škoda je izzvala vnete debate v beneškem mestnem svetu. Mestni očetje so prevzeli odgovornost in odstopili.

Aleksander Langer v Straßbourg

BOZEN. – Aleksander Langer, dolgoletni vodja Alternative liste za drugačno Južno Tirolsko in njen zastopnik v južnotirolskem deželnem zboru, je konec julija vrnil svoj mandat. Kot vodja gibanja Zelenih Italije bo začel novo politično poslanstvo v Evropskem parlamentu v Straßbourgu. Pretekla 'evropske volitve' (v dvanajsterici držav članic Evropske skupnosti) so okrepile levičarske in zelene, a žal tudi desnoekstremne stranke, Aleksander Langer že dolgo velja za enega izmed vodilnih zelenoalternativnih ideologov v srednjeevropskem prostoru. Na Južnem Tirolskem je bistveno prispeval k nastajanju nove politične kulture in novega sožitja, na mednarodnem po-

dročju pa se prizadeva za bolj enotno nastopanje zelenih in alternativnih struj v Evropi.

Aleksander Langer

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

„Das Jahr danach“ – Aufschlußreiche Beiträge zum ersten Geltungsjahr des Schülertrennungsgesetzes

Beiträge und Dokumente zum ersten Geltungsjahr des Kärntner Minderheitenschulgesetzes 1988, das man als Schülertrennungsgesetz bezeichnen kann, beinhaltet die Broschüre „Das Jahr danach“, welche – wie wir schon berichteten – vor kurzem im Drava-Verlag erschienen ist.

Die Broschüre enthält Beiträge zur Entwicklung der Minderheitenschule in Kärnten, kritische Bemerkungen zur politischen Vergeßlichkeit innerhalb eines Teils der Vertreter der slowenischen Volksgruppe, eine Zusammenfassung von Meinungen zweisprachiger Lehrer zu Problemen der neuen Schulpraxis, Berichte über die Weiterbildung für Südkärntner zweisprachige LehrerInnen an der Klagenfurter Universität, sowie Berichte eines Rechtsanwalts über einen Zweitlehrereinsatz auf Kosten des Slowenischunterrichtes.

Sehr aufschlußreich ist auch der dokumentarische Teil, gibt er doch einen interessanten Querschnitt durch die Schuldebatte der letzten Jahre. Er bietet Auszüge aus der Minderheitenschuldebatte im Kärntner Landtag (26. 2. 1987), den Bericht des Unterrichtsausschusses des Nationalrates (1. 6. 1988), einige Gesetzestexte, Auszüge aus dem Schulaufsichtsbericht für Kärnten aus dem Jahre 1988, eine Dokumentation

des Versuchs, gegen die Schülertrennung an der Volksschule Sittersdorf zu wirken, sowie einige wichtige Artikel aus Zeitungen und Zeitschriften zum obigen Thema.

In seiner Analyse der vierfachen gravierenden Änderung des Elementarschulwesens im ethnisch gemischten Teil Kärntens stellt dr. Theodor Domej unter anderem fest: „Das Minderheitenschulgesetz 1988 schließt nahtlos an die Tradition des klassischen assimilationistischen Verhältnisses der Mehrheit gegenüber der Minderheit an und widersetzt sich dem Konzept eines interethnischen und interkulturellen Zusammenlebens verschiedener Volksgruppen. Es soll die Erfolge der jahrzehntelangen Assimilation auch unter den Bedingungen einer sich anbahnenden positiven Bewertung der Zweisprachigkeit garantieren. Den Zugang zum zweisprachigen Unterricht soll es zusätzlich erschweren, die slowenischen Eltern einem verstärkten Bekenntniszwang aussetzen.“

Dr. Vladimir Wakounig stellt in seinem Bericht fest, daß das TrennungsmodeLL nicht nur die Trennung der Schulkinder zur Folge hatte, sondern auch die breite Bewegung, die über Jahre für die Erhaltung und Verbesserung der gemeinsamen Erziehung eingetreten ist, herbei-

geführt hat. Kritisch setzt er sich auch mit dem neuentstandenen Bündnis eines Teils der slowenischen Führung und Vertretern der Parteien auseinander, das innerhalb der slowenischen Volksgruppe zu einer folgenschweren Entsolidarisierung und Vertrauenskrise geführt hat.

Die Auswertung einer anonymen Fragebogenaktion unter zweisprachigen LehrerInnen ergab, daß niemand die Meinung vertrat, daß für den Beschluß des Gesetzes pädagogische Argumente ausschlaggebend gewesen wären. Unter den größten Problemen wurde das Zweitlehrersystem eingereiht, da es auch wegen der Versäumnisse der zuständigen Schulbehörden eine weit verbreitete Unsicherheit verursachte. Auch wurde von LehrerInnen die Befürchtung geäußert, daß die spezifische Qualifikation für den zweisprachigen Unterricht unter den neuen Bedingungen degradiert werde.

Die Ergebnisse der LehrerInnenweiterbildung auf der Universität werden hingegen von Mag. Georg Gombos als positiv bezeichnet. Sie half den LehrerInnen ihre Arbeit zu verbessern, die gesellschaftlich bedingten Konfliktsituationen zu meistern und den Umgang mit Gruppen im interkulturellen Lernen auszubauen.

V Mladinskem centru na Rebrci je v času od 24. do 29. julija spet potekal Teden mladih umetnikov. Organizator te že tradicionalne likovne izobraževalne prireditve je kulturno angažirani župnik v Železni Kapli Poldej Zunder. Pri tem pa sodelujeta tudi Krščanska kulturna zveza in Katoliška otroška mladina iz Celovca. Posebnost Tedna mladih umetnikov na Rebrci je tudi v tem, da ima mednarodni značaj tako glede mladih udeležencev, ki prihajajo na Rebrco, kot tudi umetnikov, ki delajo z njimi kot mentorji oz. likovni pedagogi. Rebrški grad pa je za tovrstno prireditev pravi ambient, saj s svojimi prostori in okolico ustvarja pravljico razpoloženje, ki človeka iz vsakdanjosti resnično prenese v drugi svet – v tem primeru v svet barv in figur, ki jih mladina skupaj z umetniki upodablja na papirju, na stenah in še kje.

Saša Kump, ki ga poznamo kot scenog

Uspel Teden mladih umetnikov

Že ob vstopu na dvorišče rebrškega gradu so obiskovalce pozdravile velike figure veselih otroških obrazov, ki so jih mladi umetniki pod vodstvom Valentina Omana naslikali na zid dvoriščnega poslopja. Tudi sicer je bilo veselo, a hkrati delavno. Pod streho ute je skupina fantov in deklet izdelovala moderne figure iz raznih svetlikajočih se materialov in jih lepila na vnaprej določene formate. A to niso bili serijski

izdelki, temveč sami unikati, ki so jih deklice in fantje pod skrbnim vodstvom Barbare Möseneder vnašali v okvire.

Prava gneča je bila ob mizi na dvorišču, kjer je – pretežno deklicam – Saša Kump kazal, kako se iz papirja izdelujejo razne plastične figure, kar je povezano s spretnim zlaganjem papirja. A tudi to je treba prejnarisati in na osnovi skic pride do zaželenega uspeha.

A poleg risanja in oblikova-

Poldej Zunder med mladimi umetniki

Alexander Langer im EG-Parlament

Der Südtiroler Grün-Alternative Alexander Langer nimmt Abschied von der Südtirolpolitik, die er über zehn Jahre aktiv mitbeeinflusst hat. Er legt sein Landtagsmandat zurück, da er bei den vor Wochen abgehaltenen Wahlen den Sprung ins EG-Parlament geschafft hat. Langer wird auch von seinen politischen Gegnern als faszinierende Persönlichkeit geschätzt. Insbesondere setzte er sich für grüne Anliegen und für ein friedliches Zusammenleben der Volksgruppen in Südtirol ein und ist ein vehementer Verfechter von Volksgruppenrechten auch außerhalb Südtirols.

Massive Kritik an Kapellari-Aussagen

Massive Kritik an den Aussagen von Bischof Kapellari im „Profil“-Interview übt die Grüne Alternative Kärnten in einer Aussendung. „Daß die österreichische Rüstungsproduktion laut Kapellari eine Sachfrage sei und keine moralische Relevanz habe, dürfte wohl seit den Vorfällen um den Noricum-Skandal niemand, und schon gar nicht ein Vertreter einer Religions-

Slovenski vestnik 2x wöchentlich

Zellstoff Obir: Vorwürfe und Wahrheit

Während der neugewählte Betriebsrat der Zellstofffabrik Obir, die Frauen der im Werk Beschäftigten und viele lokale Politiker die Weiterführung der Zellstofffabrik in Rechberg/Rebrca verlangen, scheinen die Kärntner Politiker die Schließung durchziehen zu wollen. Dabei wird sogar davor nicht zurückgeschreckt, etwa in Gespräche über ein eventuelles Sozial-

paket die Vertreter der Obir-Belegschaft nicht einzubinden. Andererseits aber versucht man die Werksleitung zu verunglimpfen: „Wieser drückte sich!“

In einer Presseaussendung weist die Geschäftsführung diese Vorwürfe entschieden zurück und betont, daß sich Obir weiterhin bemüht, eine Weiterführung des Werkes zu ermöglichen. Darum wurden jetzt auch Experten mit der Formulierung des Einspruches gegen die Schließungsorder beauftragt. Für den Fall aber, daß das Landwirtschaftsministerium dem Einspruch nicht stattgeben sollte, werde Obir – so heißt es abschließend in der Presseaussendung – gemeinsam mit dem Betriebsrat ein Sozialpaket für seine Mitarbeiter vorgelegen, welches alle arbeitsrechtlichen Bestimmungen erfüllen werde.

gemeinschaft behaupten“, erklärte der Geschäftsführer der Grünen Alternative Kärnten, Hubert Budai.

„Es gebe keine moralische Rechtfertigung dafür, Menschen mit der Herstellung von Tötungsmaschinen zu beschäftigen, und es wäre die ureigenste Pflicht der Katholischen Kirche hier massiv ihre Stimme zu erheben“, heißt es in der Aussendung.

KULTURNE NOVICE

Nagrada vstaje slovenskega naroda F. Filipiču

Ob 22. juliju, dnevu vstaje slovenskega naroda podeljujejo tudi nagrade s tem imenom. Letos so to visoko priznanje za življenjsko delo podelili Francetu Filipiču, znanemu slovenskem pesniku in zgodovinarju. Filipič je Nagrado vstaje slovenskega naroda prejel za svoje 40-letno raziskovanje slovenskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem. V utemeljitvi je med drugim rečeno, da o Filipičevem delu priča obsežna bibliografija, ki zajema 215 enot, med njimi 10 samostojnih publikacij s tematiko NOB, 4

zgodovinska dela, ki obravnavajo revolucionarno delavsko gibanje in zgodovino KPJ in KPS, 15 leposlovnih del; treba pa je tudi omeniti, da je Filipič že leta 1953 napisal prvo monografijo Pohorski bataljon.

Med nagrajenci je tudi pisatelj Miloš Mikeln, ki je bil nagrajen (skupaj z režiserjem Rajkom Ranflom in glasbenikom Urbanom Kodrom) za scenarij filma Živela svoboda.

Nagrado je prejel tudi Vid Vremec za monografijo Pinko Tomažič in drugi tržaški proces.

nografa, je tudi mladino uspešno spodbujal h kreativnosti.

Umetnikov na Rebrci

nja so imeli otroci tudi dovolj časa za igre, petje in ples, predvsem pa za medsebojno spoznavanje, kar je namen vseh takih prireditvev. In družina je bila zares pisana, kajti v mladinski center na Rebrco je letos prišlo 65 otrok s Koroške in drugih zveznih dežel in celo drugih kontinentov. Kljub navidezemu „babilonu“ so umetniki, in vzgojitelji (poleg že omenjenih) Janez Bitenc, Tatjana Zgonc, Rožica Pušnik, Ida Virt

in Anica Fugger imeli dogajanje trdno v rokah. Izkazalo se je, da mladina nima predsodkov, če je kdo druge polti, jezika ali narodnosti. Kajti otroci kljub različnosti hitro najdejo skupno govorico. Ob tem bi se odrasli, zlasti politiki in tisti, ki so povzročili postavljanje zidov med našo šolsko mladino, morali zamisliti. A pustimo politiko ob strani, saj na Rebrci in vseh podobnih prireditvah vlada jezik miru in spoštovanje.

Dela z mladino so opazovali tudi starši

Razstava na Dunaju

Minuli teden so v izobraževalnem centru dunajskega gradu Neuwaldegg odprli razstavo likovnih del Jožefa Peterneleja-Mauserja. Razstavo je odprl vodja galerije Domus slovenica Feliks J. Bister, ki je ob tej priložnosti spregovoril o umetniku in njegovem delu.

Levstikova nagrada

Založba Mladinska knjiga vsako leto podeli Levstikove nagrade za najboljše dosežke na področju mladinske književnosti. Veseli nas, da je med nagrajenci tudi tržaški pesnik Miroslav Košuta, ki je s tem dokazal, da zamejski književniki doprinašajo svoj del v zakladnico slovenske besedne umetnosti.

Umrli D. Lokar

Pred kratkim (21. 7. 89) je v Ljubljani v 98. letu umrl primorski pisatelj Danilo Lokar. Bil je zanimiv predstavnik slovenske književnosti, saj je s pisateljevanjem pričel šele, ko se je kot zdravnik upokojil. Kljub temu pa je izdal številne knjige, s katerimi je v hipu osvojil bralce in kritiko. Lokar je bil tankočuten pisatelj, ki je v glavnem opisoval svoja doživetja. Njegova prva knjiga z naslovom Podoba dečka je izšla leta 1956. Lokar, ki je bil doma v Ajdovščini, se je v mladih letih družil s Srečkom Kosovelom in pozneje s slikarjem Venom Pilonom.

Mali penzioni so spet na slabšem

CELOVEC. – Čeprav je tudi junija skoraj vsak dan deževalo, so podatki o turizmu na Koroškem doslej zelo ugodni. Kakor poroča 106 od 121 koroških občin, so na Koroškem zabeležili za 6,1 odstotka več nočitev kot v istem mesecu lani.

S takim porastom pa se ne morejo pohvaliti vsi, ki oddajajo sobe, kajti podrobnejša statistika izkazuje, da imajo največje povečanje nočitev turistična podjetja najvišje kategorije ter apartmaji, medtem ko je v malih penzionih ostalo na lanskem ravni. Čudno le, da tudi deželni turi-

stični sosvet s prispevki podpira le večje enote, namesto na bi pomagal predvsem manjšim oddajalcem sob.

Iska Rano predstavlja svoj svet v slikah

TINJE. – O slikarki Iska Rano smo že večkrat poročali. Umetnica je rojena v Ziljski dolini in živi na Dunaju in v Krivi vrbi, kjer nastajajo tudi njene umetniške stvaritve.

Pred kratkim so v galeriji v Tinjah odprli razstavo njenih slik. Gre večinoma za dela umetnice, ki je verzirana tako kot portretistka kot krajinarica. Pri slikanju se poslužuje raznih tehnik, vendar je izrazno najmočnejša v akvarelu in slikanju z oljnatimi barvami. Čeprav se Iska Rano s slikanjem ukvarja le ljubiteljsko, je dosegla visoko raven, številne razstave in nagrade potrjujejo njeno kakovost in uveljavljenost. Razstava v Tinjah bo odprta do 5. septembra in priporočamo, da si jo ljubitelji likovne umetnosti ogledajo.

Iska Rano se je te dni pred-

Tržna občina

GRABŠTANJ. – Občina Grabštanj bo, kot je sporočil urad koroške deželne vlade, postala tržna občina. V ta namen je predložila poseben zakonski osnutek, ki je javnosti na vpogled do 2. oktobra letos, potem pa ga bo obravnaval deželni zbor.

Podelitev tega naziva deželna vlada utemeljuje s tem, da je Grabštanj zaradi sedanje dobre gospodarske pozicije in čedalje večje vloge postal vsestransko središče.

stavila še z razstavo v Osojah in v tamkajšnjem denarnem inštitutu razstavlja cikel svojih del.

Stanovanje za občane v sili

CELOVEC. – O društvu AWOLL – stanovanjski platformi za pomoč socialno ogroženim družinam – smo v našem listu že poročali. Tokrat imenovano združenje poziva javnost, da nujno potrebuje dvo- do štirisobno stanovanje v Celovcu, seveda za znosno stanarino. Stanovanje potrebujejo za 2 osebi. Društvu AWOLL je doslej uspelo posredovati ustrezna stanovanja 45 osebam in 7 otrokom.

Tovrstne ponudbe društvu sprejema po telefonu štev. (0 463) 51 46 26.

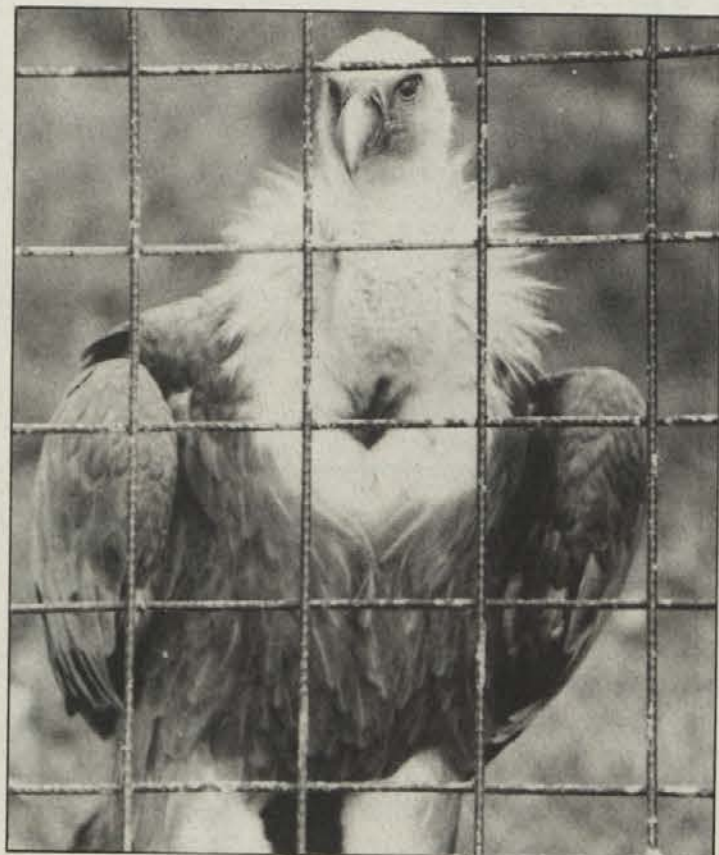
Več kot le zgodovina

CELOVEC. – Propagandno združenje mest Celovec, Ljubljana, Gradec in Trst je na svoji zadnji seji sklenilo, da bo izdalo skupno turistično-propagandno brošuro, ki bo nosila angleški naslov „More than history“, torej več kot le zgodovina. Gre za predstavitev turističnih zanimivosti, ki so dejansko bolj raznolike, kot le muzeji in stare zgradbe. Že avgusta pa bodo na seji v Ljubljani sklepali o dokončni – tudi grafični – podobi.

Čestitamo...

Vladni svetnik Hanzej Lesjak iz Žihpolj, direktor urada v pokoju in bivši carinski nadzornik deželne finančne direkcije za Koroško, je pred kratkim na Celovški univerzi opravil visokošolski izpit iz slovenščine z dobrim uspehom. Uredništvo Slovenskega vestnika mu iskreno čestita.

Te dni je praznoval svoj 75. rojstni dan prof. Peter Goritschnig, ki je bil prvi intendant koroškega radia. V njegovem času so po ukazu angleških zasedbenih oblasti uvedli prve slovenske oddaje. Za svojo naklonjenost koroškim Slovincem pa je Goritschnig prejel Drabosnjakovo priznanje Slovenske prosvetne zveze. Za 75. življenjski jubilej mu je čestital sedanji intendant, čestitkam pa se pridružuje tudi uredništvo SV.

Posebna atrakcija: ptice roparice

BELJAK. – Na razvalinah gradu v Landskronu pri Beljaku imajo tudi letos poseben atraktiven program za domačine, tujce in ljubitelje živali. Vsak dan namreč nastopajo sova, sokoli in jastrebi, skratka ptice roparice. V predstavah, ki so ob 11., 16. in 18.30 uri, lahko vidite kako gredo ptice na lov.

Ptice roparice pa si lahko ogledate tudi, kot naš fotograf, v velikih kletkah, v kate-

rih jih hranijo med predstava-

**39. GORENJSKI
SEJEM V
KRANJU**

11.-20. 8. '89

Šola naravoslovja

Gibanje „Znanost mladini“ je letos priredilo eno od poletnih šol na Jezerskem. Udeležilo se je 22 učencev 7. in 8. razreda gorenjskih šol, učenka iz Trsta in dve dijakinji slovenske gimnazije, Korotaj Veronika in Kunčič Barbara.

Namen teh poletnih šol je vključevanje sposobnih učencev v raziskovalno delo, razvijanje njihovih ustvarjalnih sposobnosti in spoznavanje sodobnih metod terenskega dela v naravoslovju.

Poletna šola od 30. junija do 9. julija na Jezerskem je bila interdisciplinarna. Mladi

raziskovalci so preučevali geološke in biološke posebnosti Jezerskega in opozorili na nevarnosti onesnaževanja okolja. Postavili so svojo vremensko hišico in vsak dan opravljali meteorološke meritve. Astronomi iz Ljubljane so jih seznanili z zvezdnimi kartami in z zvezdami na nebu. Z etnologijo so se spoznali ob praktičnem prikazu življenja na Šenkovi kmetiji in Jenkovi kasarni. Za obdelavo nalog so ves čas uporabljali računalnik in ob koncu desetdnevnega raziskovalnega dela izdali pester in obširen bilten. **B. K.**

Zveza koroških partizanov v Celovcu vabi na

osemdnevno potovanje na Makarsko riviero v Dalmaciji od ned., 10. 9. do ned., 17. 9.

10. 9.: vožnja iz Podjune preko Celovca-Ljubljane-Karlovca do Bihača; tam prenočitev (hotel Park).
11. 9.: vožnja: Bihač-Knin-Sinj-Brela-Makarska (hotel Riviera – v njem bivanje šest dni).
12. 9.: počitek, kopanje, ogled okolice.
13. 9.: vožnja z avtobusom preko Biokovega pogorja v notranjost dežele, obisk Medjugorja; povratek preko Metkovića.
14. 9.: počitek, kopanje.
15. 9.: počitek, kopanje, ogled mesta.
16. 9.: celodnevni izlet z ladjo na otok Hvar in Brač.
17. 9.: vožnja domov po jadranski obali-Split-Šibenik-Benkovac-Karlobag-Reka-Ljubljana-Celovec-Podjuna.

Cena potovanja je zelo ugodna: 3.100 šil. za dvoposteljne sobe; za enoposteljne sobe je treba dnevno doplačati 60 šil. (= 3.520 šil.).

V ceno je vključen: prevoz z udobnim Sienčnikovim avtobusom (vozil bo šofer Hanzej); polpenzion (zajtrk in večerja v hotelih B kategorije, s tušem in WC); izlet z avtobusom in ladjo ter brezplačna pokušnja vina na otoku Brač.

Prijavite se po telefonu: dopoldne na celovško številko 0463-513752, popoldne 0463-210704 ali pri Milki Kokot tel.: 0463-514300/40.

Za organizacijo potovanja: Janez Weiss I. r.

Ob 45-letnici Kugyjeve smrti Izlet v Trento

Pred 45 leti je v Trstu umrl slavn planinski pisatelj in gornik dr. Julij Kugy. Za to obletnico je bivši tajnik Avstrijsko-jugoslovanskega društva Werner Pressl 1. in 2. julija organiziral izlet v dolino Trente in zgornje Posočje, kjer je nekoč deloval dr. Julij Kugy. Le-ta je namreč Trento (z njenimi gorskimi vodniki) tako vzljudil, da mu je postala drugi dom. Še bolj navdušen pa je bil nad reko Sočo (izvira v Trenti), ki jo je v svojih delih opisal kot najlepšo reko v Evropi.

V ta rajski svet sredi mogočih Julijcev, ki jih je svetu odkril prav dr. Julij Kugy, smo se peljali z avtobusom priljubljenega avtoprevoznika Walterja Juwana. Pri

mogočem spomeniku, ki so mu ga v čast in zahvalo, ker je bil poet slovenskih gora, leta 1953 postavili slovenski planinci, smo napravili kratek postanek in se ga spomnili kot pravega planinskega poštenjaka, ki je s svojimi prvenstvenimi pristopi vrhove Julijcev uvrstil med svetovno znane in privlačne.

Od spomenika nas je vodila pot k izviru Soče, nadalje v divje romantično tesen (kanjon) Mlinarice in v vas Trento – domovino Kugyjevih vodnikov –, kjer smo si v Logu ogledali izredno zanimiv muzej iz življenja Trentarjev. V vasi Soča smo občudovali reko Sočo, ki se v tesnem kanjonu, v tako imenovanem koritu, skozi skalno

razpoko prebija v normalno porečje. Z ogledom mogočnega slapu Boka nad vasjo Žaga smo zaključili prvi dan našega izleta. Naslednji dan, prenočili smo v hotelu Kanin v Bovcu, smo se z žičnico povzpeli na Kaninske pode, kjer so se nekateri še pridno smučali.

Vračali smo se preko Predela. Grede smo obiskali še trdnjavo Kluže s kanjonom reke Koritnice in samotno romantično dolino Bavšice. Od Predela nas je pot vodila mimo zasanjanega Rajbelskega jezera in mesta Trbiž v Podkoren, kjer so nas v prijazni gostilni Šerc lepo pogostili.

Organizacijski talent Werner Pressl pa je ob tej priložnosti med drugim še napovedal, da namerava prihodnji izlet organizirati k znanim Triglavskim jezerom, kar smo sprejeli z velikim zadovoljstvom ter obljubili, da se ga bomo udeležili. **L. U.**

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1						●	●					
2												
3												
4				●					●			
5				●	●			●	●			

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. rahel skupek vlaken; tudi velika cunjasta snežinka – sodobni brazilski pisatelj, avtor romanov s socialno-revolucionarno tematiko /Jorge, „Pastirji noči“/; 2. izredno dober in natančen strelec; 3. konjske dirke čez naravne in umetne ovire; tudi vrsta atletskega teka z zaprekami; 4. barva kože, polt – samospev ali del

skladbe, ki jo kdo izvaja enoglasno; tudi pred leti priljubljen italijanski popevkar /Bobby/ – letovišče v neposredni bližini Opatije/skriva se v besedi VIKAR/; 5. ime ruske balerine Pavlove – šahu podobna namizna igra s črnimi in belimi kamenčki – krak reke Menam v Indokini;

NAVPIČNO: A. naša oblika pisave imena Costa; B.

makedonski list za humor in satiro /iz istih črk kot beseda NOTES/; C. zid; D. stoletja, dolga obdobja; tudi mesto na severu Peruja; E. buldogu podoben pes s krajšo dlako in kratkim, topim gobcem; F. stil, način; G. trup; H. oznaka za igranje z lokom /v glasbi/; I. del harmonike; J. ime filmskega igralca Delona; K. lesni polizdelek, ljudsko; dila; L. veliko svetovno morje

sestavljal Jože Petelin

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

„Sam še nisem bil tam, le slišal sem mnogo o njem.“
„Kakšen kraj pa je to?“ sem zahteval.

Rade se je zamislil, kot bi moral zbrati svoje spomine. „Kaj naj ti rečem?“ je začel. „Kraj kot vsi drugi, samo da je skoraj na severnem tečaju. Sneg vse leto, polarne noči, krvavo rdeče nebo, ki poka kot led v mrazu, mnogo Indijancev, nekaj hotelov za whisky, to je menda vse.“

„Strašno!“ je zahlipala Francka. „Pa si upaš?“

Očitajoče sem jo pogledal. „Mudi se mi. Pospraviti

moram vse v kovček. Kje bosta, da se poslovimo?“ sem hitel dalje, ne da bi odgovoril.

„Počakava te v jedilnici,“ je dejal Rade. „Veš da te pospremiva do urada za delo. S taksijem te odpeljeva do tja. – Kdo pa pride po tebe?“

„Zastopnik kompanije. Naprej pa z letalom.“

„Seveda,“ je prikimal Rade, „tako delajo. Organizirana dežela, kot sem ti pravil. Do Lynn Lakea je celih šeststo milj.“

„Oh!“ je dahnila Francka. „Tako daleč?“

V sobo je prišel za menoj samo Kurt.

„Nekdo mi je rekel spodaj, da lahko dobiš vso svojo opremo za rudnik v kompanijski trgovini. Podpišeš, ko moreš plačati, ali pa ti odtegnejo od plače,“ mi je pojasnil.

„Kakšno opremo pa misliš, bom potreboval?“

„Vse, prav vse za rudnik. Posebno obleko in tako. Morda ti dajo v roke tudi kak ročni vrtalec.“

„Kaj pa je to?“

„Pištola za vrtanje rude.“

„Ali misliš, naj jim povem, da nisem še nikoli delal v rudniku?“

„Tega na tvojem mestu ne bi rekel. Sicer pa boš tam že našel kakšnega priseljence, s katerim se boš lahko sporazumel. Pomagal ti bo z nasveti.“

„Prav imaš. Priseljenci so vsepovsod.“

Odprl sem svoj kovček in začel vanj metati svoje stvari.

Kurt je sedel na sosednjo posteljo in me gledal.

„Veš, tudi jaz bi šel v rudnik,“ je nadaljeval. „Šel bi kamorkoli, kot ti, samo da čimprej pomagam družini.“

„Šeststo milj vožnje imam pred sabo,“ sem pripomnil sam zase.

„Vse je bolje od tega čakanja tule,“ je žalostno dodal.

„Mogoče pa najdem tam še kaj zate,“ sem ga potolažil. „Zapiši mi tukaj svoje ime.“ Pomolil sem mu svojo beležnico, ki je bila že polna naslovov.

„Bom. Javi se mi.“

„Imaš zemljevid Kanade?“

„Imam.“

„Poišči mi Lynn Lake in mi ga pokaži.“ Dalje sem brskal po svoji prtljagi in vse, kar se mi je zdelo odveč za zimo, metal v škatlo, ki sem jo bil dobil v cerkvi. Mislim sem si, da bi bilo najbolje, ko bi škatlo pustil pri Radetu v Winnipegu. Vanjo sem zdeval samo poletne stvari, poletje

pa je še daleč. In kdo ve, ali v Lynn Lakeu sploh poznajo poletje.

Kurt mi je pokazal rudarsko naselbino na zemljevidu. Pod njegovim prstom sem videl konec železniške proge Canadian National. Ustavi se kratkoma sredi praznine. Onstran so samo še večja in manjša jezera in najbrž bush. Potem pa malo više – večni led in sneg. Bele samote. Tišina divjine. Visoki Sever.

Zaprli sem kovček in po njegovem pokrovu razgrnil pisemski papir. V naglici sem nekaj vrstic napisal svoji ženi in otrokom.

„Danes sem dobil zaposlitev,“ sem začel. „Zelo sem srečen. Popoldne, čez kakšno uro se odpeljem iz Winnipeg, vendar nikamor daleč. Plačo bom imel dobro. Takoj Vam nekaj pošljem, najkasneje prihodnji teden, ostanek pa naložim za Vaše vozovnice čez morje...“

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 4.8.	9.05 Družina Addams; 10.30 Vse bo spet dobro; 13.55 Zasilni pristanež v paradižu; 15.30 Počitniški spored; 18.00 Mi; 18.30 Rdeči sloni; 19.17 Znanost danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Eurocops: Pri-sega; 21.20 Pravnik Kreuzberg; 22.05 Pogledi s strani; 22.15 Trailer; 22.45 Mož dejanj; 0.30 Aktualno; 0.35 Mannix; 1.20 Poročila.	13.45 Tedaj; 13.50 Šport; 16.45 Ljubljena dežela; 17.30 Družina človek; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Diagnoza; 21.00 Frog-show; 21.20 Oddaja o filmu; 21.50 Novo v kabaretu; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Šport; 22.50 Iskanje domovine; 23.40 Taipei stroy; 1.35 Poročila.	16.25 Poletna noč, ponovitev; 18.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Nevarni zaliv; Folklor; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.15 Svet nenavadnih sil A. Clarkea; 21.00 Kriminalna zgodba; 21.45 Dnevnik; 22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine; 22.10 Poletna noč; N. Barber: Tanamera, angl. nadalj.; 24.00 Privid, am. film.	 Ljubezenska zgodba v etapah Petek, 4. 8. 1989, TV LJ 1, 22.10 – Danes se v oddaji Poletna noč začne angleška nadaljevanka Tanamera, ki je priredba romana Noela Barberja in je saga po vzoru Romea in Julije, le da se dogaja v eksotičnem okolju Singapurja v četrtem desetletju tega stoletja. Potomec britanske družine in Kitajka iz aristokratskih krogov po tedaj veljavnih normah ne smeta javno pokazati svoje ljubezni... In vrstijo se zapleti, neprijetnosti, končno pa srečen konec: po vojni tudi starši nesrečnih zaljubljenecv privolijo v njuno združitve – seveda pa še le ob koncu sedmega in zadnjega dela.
SO 5.8.	9.05 Družina Addams; 10.30 Pravnik Kreuzberg; 14.55 Pozna poroka izključena; 16.00 Wurlitzer; 16.55 Otroški spored; 18.05 Šport; 19.00 Sedem dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Američani; 21.35 Critters so tu; 22.55 Aktualno; 0.30 Veliki alarm; 0.30 Poročila; 0.35 Ekslibris.	11.55 Tedaj; 12.00 Šport; 16.00 10. praznik avstrijskih godb na pihala; 17.00 Dediščina očeta; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 V živo o dogodkih v Avstriji in Nemčiji; 21.55 Aktualno; 22.00 Šport; 22.30 Kronski dragulj; 23.25 Čestitam Avstriji – pop glasba; 0.25 Poročila.	17.05 Poletna noč, ponovitev; 18.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Robin in Rozii; Potovanje k Rio Grande; Bendji; 18.11 Zlatarjevo zlato; 20.30 Tamarindino seme, am. film; 22.35 Dnevnik; 22.55 Informativna oddaja za goste iz tujine; 23.00 Poletna noč: N. Barber: Tanamera, angl. nadaljev.; Samo Bedaki in konji, angl. nanizanka.	
NE 6.8.	9.05 Svet otokov na kontinentu; 9.50 Mož na luni; 11.00 Iskanje sledi – Rimljani – Germani – Slovani; 14.00 Kaj ženska sanja spomladi; Otroški spored; 17.00 X-Large; 18.30 Rdeči sloni; 19.15 Loto – žrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Od ženske k ženski; 21.20 Baron cigan – opereta; 22.55 Serenadni koncert salzburskih slavnostnih iger 1987.	9.05 Kulturni obzorik; 10.10 Literatura na ladji; 11.120 Belveder-gala; 12.25 Dober dan, Koroška; 12.45 Športno popoldne; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Hiša zakladov Avstrija; 20.15 Američani; 21.30 Aktualno; 21.35 Avanti, avanti; 23.55 Mannix; 0.40 Šport; 0.45 Poročila.	8.55 Otroška matineja: Živ, žav; Nevarni zaliv; 10.15 Siniša Pavič: Boljše življenje; 11.00 Bled: Po jezeru, prenos; 13.30 Alpski večer 89; 15.10 San Remo '89; 15.55 M. Zinnerova: Zapisani šoli; 17.00 Dnevnik; 17.10 Deček na delfinu, am. film; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Miodrag Karadžić: Djekna še ni umrla.	
PO 7.8.	9.05 Družina Addams; 10.30 Kaj ženska sanja spomladi; 14.05 Strumni policaji; 15.30 Počitniški spored; 18.00 Mi; 18.30 Rdeči sloni; 19.17 Znanost danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport v ponedeljek; 21.15 Magnum; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Igralec glavne vloge; 23.35 High Chaparral; 0.20 Aktualno.	16.45 Tedaj; 16.45 Zemlja živi; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Tom in Jerry; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Podeželski zdravnik; 12.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Korak v vesolje; 23.10 Nočni studio; 0.10 Aktualno.	16.25 Poletna noč, ponovitev; 18.00 Dnevnik; 18.05 Poslovne informacije; 18.10 Mozaik: Zrcalo tedna, Utrip; 18.40 Spored za otroke: Radovedni Taček: Kobilica; Zlatarjevo zlato; 19.10 Risanka; 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine; 20.05 Marija Bedenek-Vesna Jezerkič: Ekran sneži; 22.15 Poletna noč: N. Barber: Tanamera, Alo, Alo.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 4. 8. Teden mladih umetnikov na Rebrci Sobota, 5. 8. Duhovni nagovor (dekan P. Kassl) Voščila (D. Urschitz)	Nedelja, 6. 8. Porabski Slovenci Ponedeljek, 7. 8. Ob začetku nogometnega prvenstva – sezona 89/90
--	--

Dober dan, Koroška

Spored za 6. 8. 1989, ob 12.25, TV A2

- Skavti – taborenje v Vogrčah
- Slovenske počitnice v Novem mestu
- Schubertova maša v Šentprimozu
- Kosci v Selah na Kotu
- Katarina Rainer je praznovala 100-letnico

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Petek 4. 8. 20.30	kulturni dom v Šentprimozu	KULTURNI VEČER Sodelujejo: Folklorna skupina SPD „Trta“, Žitara vas, Moški zbor SPD „Valentin Polanšek“, Obirsko Mešani zbor SPD „Danica“	SPD Danica v Šentprimozu
Petek 4. 8.	pri Cingelcu na Trati	REDNI OBČNI ZBOR SPD BOROVLEJE Začetek ob 20. uri.	
Sobota 5. 8. 20.30	pri Trklju, Sele-Borovnica	POLETNA VESELICA Igra: Original Nockalmquintett	Alpski klub Obir
Nedelja 6. 8.		POHOD NA OBIR Zbirališče na vrhu Obirja ob 11. uri nato piknik pri Marofu	SPD Valentin Polanšek
Nedelja 6. 8. 20.00	ljudska šola, Žitara vas	SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB 10-LETNICI FOLKLORNE SKUPINE SPD TRTA V ŽITARI VASI	
Ponedeljek 7. 8. 20.30	gostilna Wrolich, Loče	FOLKLORNI VEČER	SPD Jopa-Baško jezero
Četrtek 8. 8. 20.00	dvorana fresk, Vetrinj	MUSIC FOR A SUMMER EVENING Med drugimi nastopajo: A. Bertoncelj, M. Mlejnik; Vuktrung Godalni kvartet Slovenske filharmonije ter A. Bertoncelj in B. Gorišek skupaj s percusionisti RTV Ljubljana. Vstopnina: 150 šil., mladina 90 šil.	Neues Musikforum
Petek 11. 8. 20.30	Casineum, Vrba	„VERKLÄRTE NACHT“ Kompozicije Šostakoviča, Schöberga, Rüdenerja igrajo: Godalni kvartet slovenske filharmonije, Erwin Kropfisch, M. Mlejnik, Drucker idr.	Neues Musikforum Vuktrung
Sobota 12. 8. 20.30	zdravilišni park, Vrba	VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE Sodelujejo: folklorna skupina SPD Trta, družina Lipuš in moški pevski zbor SPD Jopa-Baško jezero. Ob slabem vremenu: v slavnostni dvorani občine.	SPD Drabosnjak na Kostanjah
Nedelja 13. 8. 14.30	Sveto mesto, Žvabek	SREČANJE VIŽARJEV Prireditelj bo ob vsakem vremenu.	KPD Drava v Žvabeku
Nedelja 13. 8. 20.00	gostilna Woschitz na Muti	KOROŠKI VEČER Nastopajo: Mlajša tamburaška skupina iz Loč, folklorna skupina iz Železne Kaple, vokalni ansambel iz Šentprimozu in Podhumski kvartet.	KD Peter Marko-vič iz Rožeka

MENJAVA DENARJA (VALUTE)		dne 2. 8. 1989	
		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,80	13,40
za 1 angleški funt	£	21,15	22,35
za 100 franc. frankov	f	203,00	213,00
za 100 ital. lir	Lit	0,95	1,00
za 100 dinarjev	DIN	0,04	0,07
za 100 švic. frankov	sfr	806,00	826,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	694,80	711,80

Posreduje: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

RAZSTAVE

Celovec
– Kulturna taberna Pri Joknu: Grafika iz Azerbejdžana. – **Galerije 61** (do 24. 8.): SPECTRUM 89 (prodajna razstava del umetnikov prostora Alpe-Jadran); razstava je odprta: po – čet. 10.00–12.00 in 15.00–17.00, pet. 10.00–13.00. **Koroška deželna galerija:** Pavel Flora, posebna razstava. – **Dom umetnikov:** „Začetek moderne“ do 9. 9. – **Galerija Mohorjeva** (od 4. 8.): „Koroški motivi“, prva samostojna razstava naivnega slikarja Helmuta Blažaja iz Pilberka. Ob otvoritvi (4. 8., 19.00) bo duo Kristijan Filipič in Martin Hedenik predstavil čar domače narodne glasbe.

Rožek
– **Galerija Rožek – Poletna razstava** (Hoke, Caroline, Gradischnig, Schrammel, Staudacher, Vouk...). Razstava je odprta od torka do nedelje od 16. do 20. ure.

Šentjakob v Rožu
– Kulturni dom: Adolf Fantur, do 13. 8.

Velikovec
– **Zentralsparkasse und Kommerzbank** (Zweigstelle Völkermarkt): (do 18. 8.) – G. Hesch, akvareli, oljate slike, mešana tehnika, dizajn na blagu.

LOTTO

30. kolo:

4 šestice	2.563.693.-
16 petic z dodatno štev.	213.641.-
1.016 petic	5.046.-
31.124 štiric	219.-
364.464 trojk	23.-
Joker 2x	2.268.380.-

TOTO

7 dvanajstic

214 enajstic

2875 desetic

Stava – 1 zadetek

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

od
vse povsod

„Čudežna zemlja“

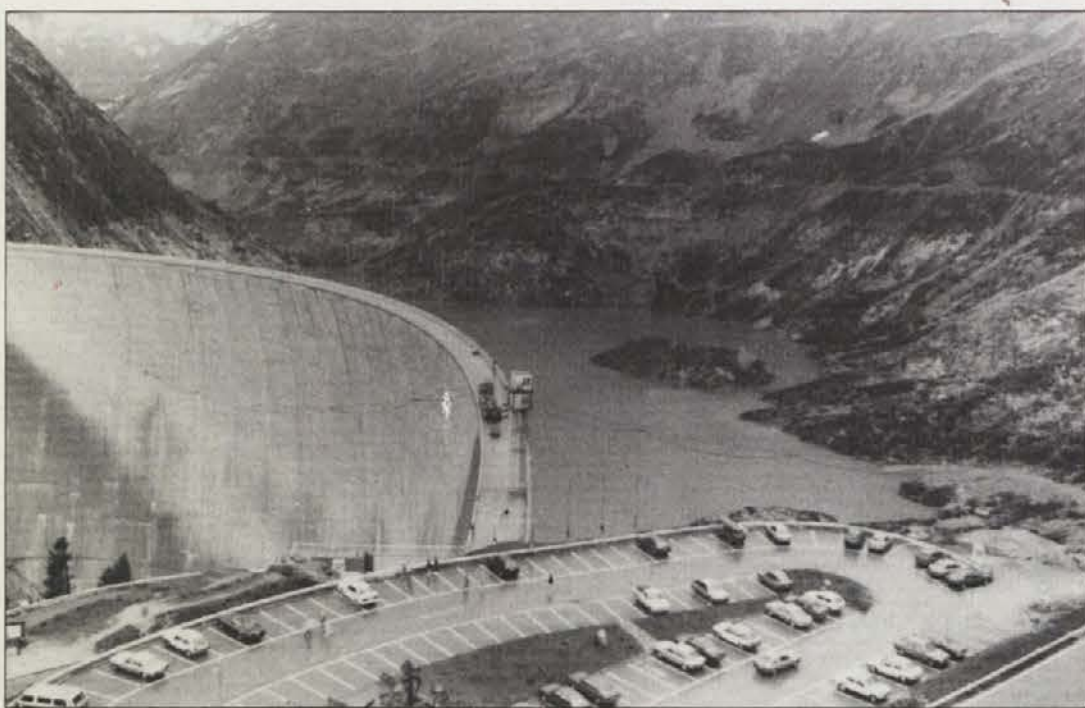
Pod tem naslovom bodo v Bad Bleibergu odprli povsem novo razstavo. Gre namreč za pohod v globino 250 metrov, ob katerem si lahko ogledate zaklade zemlje. To pa bo povsem „aktiven muzejski pohod“, saj bodo obiskovalci na poti lahko sledili tudi razvoju podjetja: v Bad Bleibergu so namreč vse doslej kopali razne rude. Od cinka pa tja do kristalov.

Čistoča je priljubljena

Enkrat na dan stopi v kad ali pod prho 52 odstotkov Avstrijcev. Najpogostejše jo opravljajo moški v starosti med 14 in 34 let. To je rezultat povpraševanja, ki ga je izvedel inštitut Fessel + GFK po nalogu delovne skupnosti „Higiena in okolje“.

Splošen razvoj k večji čistoči: leta 1985 se je vsak dan kopalo/prhalo le 37 odstotkov Avstrijcev. Tedaj pa jih je vsaj 60 odstotkov mislilo, da bi se bilo treba vsak dan. Letos pa so se Avstrijci že približali svojim idealom: vsak drugi se kopa/prha že vsak dan, vsak peti vsaj tri do šestkrat na teden, 14 odstotkov vsaj dvakrat tedensko, le vsak deseti pa samo enkrat. Torej se je znižalo tudi število takih, ki so se leta 1987 kopali ali prhali manj kot trikrat na mesec. Bilo jih je 70.000.

V drugem tednu septembra bodo v zgornji dolini Malte, ob meji med Koroško in Salzburško, začeli z drugim poskusom sanacije 200 m visokega betonskega jez, ki ga poznamo pod pojmom „Kölnbreinsperre“. Jez, ki so ga prvič in nikdar več do vrha napolnili z vodo oktobra 1979, se je pod strahotnim pritiskom vedel drugače kot so pričakovali. Skozi številne špranje je uhajalo precej vode. Tudi prva sanacija ni uspela. Po večletnem načrtovanju, pri katerem so morali upoštevati tudi 100 predpisov vodopravnih oblasti, je sedaj vse pripravljeno za začetek druge sanacijske faze, ki bo dodatno požrla okoli 2 milijardi šilingov.

Osrčje „skupine elektrarn Malta“ je 200 m visok jez Kölnbrein, v katerem je tačas voda zajezena le do višine 60 m.

Visoki stroški za jez v Visokih Turah

„Varnost prebivalstva je bila za nas pri vseh načrtih odločilna“ je v razgovoru z novinarji in župani sosednjih občin zagotavljal svetnik v ministrstvu Peter Frölichsthal (Dunaj). Prepričan je, da po sanaciji ne bo več nikakršne nevarnosti za prebivalstvo, zato so oblasti dale ÖDK tudi dovoljenje za uporabo elektrarniških naprav za naslednjih 90 let.

Toda odkar so začeli z betoniranjem jez, do njego-

vega končnega nemotnega (?) delovanja, ki ga napovedujejo za leto 1994, bo preteklo 20 let. ÖDK, ki upravlja celotno elektrarnsko skupino s številnimi umetnimi jezovi, podzemskimi vodnimi tuneli in elektrarno v Rottau (dolina reke Möll), želijo na vsak način jez do vrha napolniti. Za uresničitev tega cilja so pripravljene investirati dodatno 2 milijardi šilingov (sprva so računale le z milijardo). Ker računajo z dolgolet-

nim obratovanjem elektrarne, pristojni trdijo, da bo vsako avstrijsko gospodinjstvo za sanacijo tega jez plačevalo letno „le“ 10 šilingov!

Ta čas dela na gradbišču na približno 2000 m nadmorske višine dan in noč 350 delavcev. Ukvarjajo se s pripravami za betoniranje betonskega oboka, ki bo na zunanji strani jez do višine 65 m podprl sedanji zid.

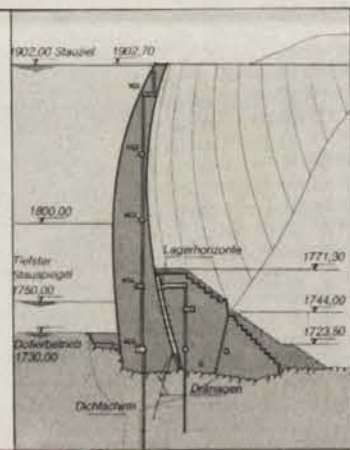
Betoniranje bo trajalo skupno 12 mesecev, od tega

letos 2 meseca, prihodnje leto pa 6 mesecev. V tem času bo dnevno 25 tovornjakov vozilo cement in flual na gradbišče sredi vzhodnih Visokih Tur. Pri tem bo na cesti prav gotovo prihajalo do zastojev, saj je jez „Kölnbreinsperre“ medtem postal že pravo turistično središče, od koder se marsikdo povzpne tudi na sosednje gorske vrhove in do planinskih koč.

Vinko Wieser

65 m širok in visok betonski obok ob vznožju 200 m visokega jez, bo v bodoče deloval kot protiutež vodnim silam, ki pritiskajo na betonsko pregrado (glej skico). Posebni ležaji med obstoječim zidom in novim obokom bodo omogočali elastičnost. Pri načrtovanju sta sodelovala tudi prof. dr. Giovanni Lombardi (levo) in tehnični direktor ÖDK dipl. inž. dr. Herbert Schröfelbauer (desno).

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Nova Elo-lista slovenskih šahistov: Kovač najboljši

Po končani tekmovalni sezoni 1988/89 za koroško prvenstvo in pokal so zdaj na voljo tudi nove Elo-točke šahistov Slovenske športne zveze. Na vrhu te lestvice je slovenski mojstrski kandidat Silvo Kovač iz Idrije, ki bo

tudi naslednje leto igral na prvi deski za prvo moštvo Slovenske športne zveze.

Drugi najmočnejši igralec SŠZ na Elo-listi je Lojze Gallob s 1907 točkami pred Gorazdom Živkovičem

(1895) in Francijem Rulitzem, ki je zaradi svojega študija v Ameriki ostal pri 1891 točkah. Točnejši pregled uvrstitve in števila Elo-točk si oglejte v okviru (v oklepaju so spremembe v primerjavi z lanskim letom).

Šahisti SŠZ

1. Silvo Kovač	2139 (+39)
2. Alojz Gallob	1907 (+15)
3. Gorazd Živkovič	1895 (+ 7)
4. Franci Rulitz	1891 (0)
5. Ivko Ferm	1838 (-15)
6. dr. Joži Amrusch	1807 (+18)
7. Franci Kolter	1756 (+20)
8. Herbert Rulitz	1728 (-60)
9. mag. Mirko LauBegger	1702 (-28)
10. Rupert Reichmann	1697 (- 1)
11. mag. Peter Waldhauser	1675 (- 7)
12. dr. Hanzi Gasser	1667 (+ 2)
13. Ivan P. Lukan	1597 (+33)
14. Xhelal Hoti	1559 (+20)
15. Gaspar Ogris-Martič	1554 (0)

Silvo Kovač je najboljši šahist SŠZ

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

„S polno paro v novo prvenstvo“

To geslo ne velja samo za SAK, ki bo v nedeljo nastopil proti nanovo sestavljenemu moštvu iz Šentvida, temveč tudi za vse ostale klube. Z novim prvenstvom so povezana tudi pričakovanja, za nekatere pa tudi strah pred izpadom. Zadnje pa za SAK seveda ne more veljati, pa čeprav je bila „generalna vaja“ v pokalnem tekmovalstvu proti WAC zgrešena. Za tekmo proti Šentvidu namerava trener Lojze Jagodič spremeniti postavbo. To predvsem zaradi slabe igre obrambe. Še vedno pa manjka Richard Urank, ki je moral na operacijo kolena.

Zanimiva bo seveda tudi tekma Bilčovščanov, ki bodo že v soboto nastopili pri novincu v Vetrinju. Dve točki bi bili zlata vredni, saj se bodo v drugem kolu srečali z močnim St. Leonhardom. Točke pa si v prvem razredu obetajo tudi Selani, Šmihelčani, Glo-

bašani in Kapelčani. Koliko se bodo njihove želje dejansko tudi uresničile, bo odvisno predvsem od njih samih. Na vsak način pa je začetek prvenstva tudi povod, da si ogledamo novosestavljene ekipe in jih podpremo z bučnim navijanjem!

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 5. 8. 1989: ATUS Borovlje – Wietersdorf (17.45), Wolfsberg – Pliherk (18), Vetrinj – Bilčovs (18), Dobrla vas – ASV (18.15), Šmihel – Reichenfels (18), Velikovec – Železna Kapla (18).

Nedelja, 6. 8. 1989: SAK – Šentvid (18), Klopinc – Mölltal (18), Treibach – Žitara vas (18), Sele – Grebinj (18), Šentpavel – Globasnica (10.15).